

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติไว้ให้การเลือกตั้งเป็น “หน้าที่” ของประชาชน โดยตรงที่ทุกคนมีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละระดับได้ทำหน้าที่ของตนเอง ตามระบอบประชาธิปไตย ถ้าบุคคลใดไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามหน้าที่ของตนเอง โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรจะต้องถูกตัดสิทธิด้านอื่น ๆ ตามกฎหมาย

การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญยิ่งในกระบวนการเมืองและการปกครอง เนื่องจากการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงของประชาชนในการปกครองประเทศ โดยเจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในรูปของการเรียกร้องเพื่อสนับสนุนต่อการตัดสินใจ ทั้งหลาย ในระบบการเมือง การเลือกตั้งจึงเป็นการแสดงออกถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองรูปแบบหนึ่ง การปกครองระบอบประชาธิปไตยถือว่าการใช้สิทธิของประชาชนโดยการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นกระบวนการสร้างความคิดเห็นและเจตจำนงทางการเมืองของประชาชน ซึ่งกระบวนการนี้จะดำรงอยู่ต่อไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญของประชาชนที่จะกำหนดอนาคตของประเทศ และยืนยันหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชน นับตั้งแต่ประเทศไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ (อรนุช โจมจตุรงค์, 2549 : 11)

การจัดการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ระเบียบกฎหมายกำหนดไว้ นับตั้งแต่ก่อนวันเลือกตั้ง วันเลือกตั้งและหลังวันเลือกตั้ง โดยมีขั้นตอนที่สำคัญในวันเลือกตั้ง ได้แก่การลงคะแนนเลือกตั้งและการนับคะแนนเลือกตั้ง ซึ่งกฎหมายเลือกตั้งฉบับใหม่ได้เปลี่ยนแปลงจากวิธีลงคะแนนและนับคะแนนตามกฎหมายเก่า อาทิการลงคะแนนก่อนวันเลือกตั้ง ณ ที่เลือกตั้งกลาง การลงคะแนนโดยแยกหีบบัตรเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อกับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง และการนับคะแนนรวมทุกหน่วยเลือกตั้งในแต่ละเขตเลือกตั้งในที่นับคะแนนแห่งเดียว เป็นต้น วิธีการดังกล่าวมีผลดีผลเสียอย่างไร มีปัญหาในทางปฏิบัติหรือไม่ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและได้รับความสะดวกในการใช้สิทธิเลือกตั้งมากน้อยเพียงใด ทำให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยเรียบร้อย สุจริต

คำนึงถึง และนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการเลือกนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล
 แกดคำ โดยเฉพาะการคำนึงถึงตัวบุคคลผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งว่า เป็นคนที่มีชื่อเสียง มีความ
 ซื่อสัตย์สุจริต มีความรู้ ความสามารถมากน้อยเพียงใด มีความสัมพันธ์กันเป็นการส่วนตัว
 หรือไม่อย่างไร ฯลฯ ซึ่งเหตุผลต่าง ๆ เหล่านี้อาจเป็นเหตุผลต่อการตัดสินใจเลือก
 นายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดคำ จังหวัดมหาสารคาม

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของ
 ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดคำ จังหวัดมหาสารคาม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชน
 ในเขตเทศบาลตำบลแกดคำ จังหวัดมหาสารคาม
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชน
 ในเขตเทศบาลตำบลแกดคำ จังหวัดมหาสารคาม ที่มีความแตกต่างกันในเรื่อง เพศ ระดับ
 การศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของประชาชนผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตอำเภอแกดคำ
 จังหวัดมหาสารคาม

สมมติฐานการวิจัย

1. เหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
 แกดคำ จังหวัดมหาสารคาม อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประชาชนที่มี เพศ ระดับการศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน มีเหตุผลในการ
 ตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดคำ จังหวัดมหาสารคาม
 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และ
 เป็นผู้มิสิทธิเลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแกดคำ อำเภอแกดคำ จังหวัดมหาสารคาม

จำนวนประชากร 4,300 คน (สำนักทะเบียนราษฎรเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ณ วันที่ 6 มีนาคม 2551)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และเป็นผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 366 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 727)

2. พื้นที่ ได้แก่ เขตการปกครองของเทศบาลตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาระดับเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม โดยได้ศึกษาแนวคิดของสำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า เรื่องพฤติกรรมการเลือกตั้ง และปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 (สถาบันพระปกเกล้า, 2543 : 38) ซึ่งได้แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่สำคัญ ๆ ของประชาชนในการตัดสินใจไปเลือกตั้ง 9 ด้าน คือ ภาวะผู้นำ สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ครอบครัวของผู้สมัคร การให้หรือสัญญาจะให้ และการโจมตีผู้สมัครรายอื่น สาขาวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การเป็นคนท้องถิ่น บุคลิกลักษณะ การทำงานเพื่อสังคม และการมีชื่อเสียง เป็นเนื้อหาในการวิจัย

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณลักษณะทั่วไปของบุคคล

4.2. ตัวแปรตาม ได้แก่ เหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 9 ด้าน คือ ภาวะผู้นำ สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ครอบครัวของผู้สมัคร การให้หรือสัญญาจะให้ และการโจมตีผู้สมัครรายอื่น สาขาวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การเป็นคนท้องถิ่น บุคลิกลักษณะ การทำงานเพื่อสังคม และการมีชื่อเสียง

5. ขอบเขตด้านเวลาเดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2552

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้ความหมายศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง เหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม ไว้ดังนี้

1. เพศ หมายถึง เพศชาย หรือเพศหญิง ที่อายุตั้งแต่ 18 ปี ขึ้นไป ที่มีสิทธิเลือกตั้ง และไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

2. ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิทางการศึกษาที่ได้รับการศึกษาเล่าเรียนตาม หลักสูตรที่เรียนจบมาสูงสุดของประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

3. ประชาชน หมายถึง ประชาชนที่มีสิทธิเลือกตั้ง และไปใช้สิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

4. นายกเทศมนตรี หมายถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

5. การตัดสินใจ หมายถึง การพิจารณาเลือกทางเลือกที่จะทำ หรือไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง จากทางเลือกหลาย ๆ ทางเลือก เพื่อที่จะใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจอาจเกิดจากความเชื่อ ค่านิยม และความคาดหวัง

6. เหตุผล หมายถึง สิ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 9 ด้าน คือ ด้านภาวะผู้นำ สถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม ครอบครัวยของผู้สมัคร การให้หรือสัญญาจะให้ และการ โจมตีผู้สมัครรายอื่น สาขาวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน การเป็นคนท้องถิ่น การเป็นคนท้องถิ่น การทำงานเพื่อสังคม และการมีชื่อเสียง

6.1 ด้านภาวะผู้นำ หมายถึง การที่ผู้สมัครมีความซื่อสัตย์ มีความคิดก้าวหน้า มีประสบการณ์ในการทำงานสูง นำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น

6.2 ด้านสถานะทางเศรษฐกิจ และสังคม หมายถึง การที่ผู้สมัครเป็นผู้ที่มีฐานะทางสังคมดี ผู้สมัครสามารถพึ่งพาอาศัยได้ ผู้สมัครไม่มีหนี้สินก้อนพันตัว และผู้สมัครมีกำลังทรัพย์ในการช่วยเหลือผู้อื่น

6.3 ด้านครอบครัวของผู้สมัคร หมายถึง ผู้สมัครเป็นผู้ที่มีฐานะทางสังคมดี ผู้สมัครมาจากครอบครัวนักการเมือง ผู้สมัครเป็นผู้ที่ครอบครัวมีฐานะทางสังคม ผู้สมัครเป็นผู้ที่รับผิดชอบต่อครอบครัว

6.4 ด้านการให้หรือสัญญาจะให้ และการโจมตีผู้สมัครรายอื่น หมายถึง การที่ผู้สมัครได้ให้บริการที่ดี เช่น มีรถมารับ – ส่ง หรือการที่ผู้สมัครให้ค่าน้ำมัน ผู้สมัครชี้หน้าว่าจะมีการพัฒนาท้องถิ่น ผู้สมัครจะให้สิ่งของกับท่านหรือท้องถิ่นของท่าน ผู้สมัครมีการกล่าวหาเสียงโดยโจมตีผู้สมัครรายอื่น

6.5 ด้านสาขาวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน หมายถึง ผู้สมัครมีความรู้ความสามารถเพียงพอ ผู้สมัครมีวุฒิการศึกษาที่เหมาะสม นโยบายของผู้สมัครหรือพรรคการเมืองของผู้สมัครชัดเจน ผลงานในอดีตที่ผ่านมาของผู้สมัครชัดเจน

6.6 ด้านการเป็นคนท้องถิ่น หมายถึง การที่ผู้สมัครเป็นคนในท้องถิ่นของท่าน ผู้สมัครเป็นคนที่ท่านคุ้นเคย ท่านรู้จักเป็นการส่วนตัวกับผู้สมัคร ผู้สมัครเคยทำงานร่วมงานกับท่านในท้องถิ่น

6.7 ด้านการบุคลิกลักษณะ หมายถึง ผู้สมัครมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อคนทั่วไป ผู้สมัครมีหน้าตา รูปร่างที่ดี ผู้สมัครมีคุณลักษณะน่าเชื่อถือ ผู้สมัครมีกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์เหมาะสม

6.8 ด้านการทำงานเพื่อสังคม หมายถึง ผู้สมัครออกพบปะประชาชนอย่างสม่ำเสมอ พิจารณาผลงานในอดีตที่ผ่านมาของผู้สมัคร ผู้สมัครช่วยเหลือสังคมอย่างสม่ำเสมอ ผู้สมัครร่วมงานประเพณีเป็นประจำ

6.9 ด้านการมีชื่อเสียง หมายถึง ผู้สมัครเป็นที่รู้จักของสังคม ผู้สมัครสังกัดพรรคการเมืองที่มีชื่อเสียง นโยบายหาเสียงของผู้สมัครโดดเด่น ผู้สมัครเป็นผู้ได้รับเลือกตั้งหลายสมัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบเหตุผลในการตัดสินใจเลือกนายกเทศมนตรีของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลแกดำ จังหวัดมหาสารคาม
2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย จะเป็นข้อมูลในการนำมาปรับปรุงพัฒนา หรือจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นแนวทางในการรณรงค์ให้ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้งอย่างทั่วถึง โดยให้มีสถิติในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระดับที่สูงขึ้นกว่าเดิมต่อไป